

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-992

8.10.2025

Gjensidige Forsikring ASA

Retts hjelp

Nabotvist om veirett – sammenheng med sikredes yrke eller erverv?

Foretaket mottok 10.1.24 søknad fra sikrede om retts hjelpdekning i forbindelse med en tvist som gjaldt veirett og bruksrettigheter knyttet til sikredes eiendom. Eiendommen besto av bolig og næringsbygg (campingplass). Sikrede hadde ikke bygningsforsikring med retts hjelpsdekning, og næringsforsikringen omfattet ikke retts hjelp. Foretaket avsto dekning under innboforsikringen med henvisning til at tvisten gjaldt rettigheter knyttet til eiendom, som etter vilkårene var dekket av bygningsforsikring, samt at tvisten også hadde tilknytning til næringsvirksomhet. Sikrede anførte at unntaket i vilkårene ikke kunne anvendes når det ikke forelå bygningsforsikring, og at tvisten hadde klar økonomisk interesse for ham som privatperson. Han fremhevet også at saken gjaldt adkomst og bruksrettigheter som påvirket eiendommens verdi og bruk, at den ikke hadde sammenheng med yrke eller erverv, og at campingdriften kun var en biinntekt. Foretaket fastholdt at tvisten ikke var omfattet av innboforsikringen, og at den dessuten hadde tilknytning til sikredes næringsvirksomhet. Nemndas flertall kom til at veiretten hadde betydning for sikredes næringsdrift, og at det forelå en slik sammenheng med yrke eller erverv som falt inn under unntaksbestemmelsen.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning under retts hjelpforsikring i forbindelse med en nabotvist.

Sikrede har innboforsikring med retts hjelpdekning som angir at «- Innboforsikringen dekker tvist i egenskap av privatperson - i Norden». Det angis videre at forsikringen omfatter «Tvister som er oppstått når forsikringen er i kraft, med mindre tvisten er unntatt i kolonnen til høyre».

Høyre kolonne unntar:

Tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv

(...)

Har sikrede både bygning og innboforsikring på den omtvistede eiendom, er det kun retts hjelpsforsikringen under bygningsforsikring som kan dekke retts hjelpsutgiftene.

Foretaket mottok 10.1.24 søknad fra sikrede om retts hjelpdekning i forbindelse med en tvist om veirett og bruksrettigheter knyttet til sikredes eiendom. Eiendommen besto av bolig og næringsbygg (campingplass). Etter det opplyste var næringsdelen av eiendommen forsikret under en bygningsforsikring som ikke omfattet retts hjelpdekning.

Foretaket avsto retts hjelpdekning 22.1.24 med følgende begrunnelse:

Det fremkommer av informasjonen at tvistesaken mot naboen gjelder veirett og kloakk. Dette er en sak som må meldes inn på husforsikringen/bygningsforsikringen da det har med eiendommen å gjøre. Saken dekkes ikke av innboforsikring da den kun dekker tvist i egenskap av privatperson - i Norden.

Sikredes advokat fremmet ny søknad om rettshjelpdekning 12.3.24.

Foretaket opprettholdt avslaget i brev av 12.4.24 med den samme begrunnelsen som tidligere ble gitt.

Advokaten klaget på nytt 12.4.24 og opplyste at sikrede hadde anlagt sak om begrenset adkomst til boligeiendommen, og at det var fremsatt krav om rettsutgreiing etter jordskifteloven. Sikrede hadde ikke bygningsforsikring, og næringsforsikringen omfattet ikke saken. Det ble vist til vilkårenes bestemmelse om at når det ikke foreligger bygningsforsikring, må saken dekkes under innboforsikringen.

Foretaket opprettholdt avslaget i nytt brev av 12.6.24 og anførte at rettshjelpdekningen ikke dekket tvisten med naboen angående veirett og kloakk. Dette var omfattet av husforsikringen – som sikrede ikke hadde i Gjensidige.

Advokaten fremmet ny innsigelse 2.7.24:

Min klient har som kjent ikke noen husforsikring.

Vi har problemer med å forstå hvorfor tvisten da ikke dekkes etter vilkårene. Ber om at dere henviser til vilkårene i forsikringspolisen, da vi vil påklage vedtaket til Finansklagenemda.

Dette unntaket: 'Har sikrede både bygning og innboforsikring på den omtvistede eiendom, er det kun rettshjelpsforsikringen under bygningsforsikring som kan dekke rettshjelpsutgiftene' kan etter vår oppfatning ikke komme til anvendelse ettersom han ikke har noen bygningsforsikring.

Foretaket opprettholdt avslaget i brev av 27.9.24 med samme begrunnelsen. Det ble også presisert at saken ikke knyttet seg til innbo eller løsøre, og at det heller ikke var oversendt dokumentasjon på at det forelå tvist eller at det var dokumentert noen økonomisk interesse i saken.

Sikredes advokat svarte 6.11.24 med å oversende rekvisisjonen til jordskifteretten, og forklarte hvorfor saken hadde økonomisk interesse for sikrede. Saken mellom sikrede og hans nabo ble forlikt 5.5.25. Av rekvisisjonen datert 11.4.24 fremkom følgende:

I rettsutgreiinga er det behov for å få kartlagt:

Bredde på adkomsten og

krav til sikt i avkjørselen

(...)

R opplevde sommeren 2023 at [naboen] har satt ut utstyr og flyttet på en bod slik at han fikk mangelfull sikt mot høyre i avkjørselen. R tok dette opp med [naboen], men han ville ikke akseptere noen flytting. R driver en campingplass og fikk sommeren 2023 også kommentarer fra gjester på dette forholdet. Han opplevde at det var flere nestenulykker som følge av den manglende sikten.

Foretaket besvarte ikke e-posten fra sikredes advokat, og saken ble deretter brakt inn for Finansklagenemnda 15.5.25.

Sikrede krever dekning for rettshjelp og anfører at rettshjelp er omfattet av innboforsikringen. Sikrede har ikke bygningsforsikring med rettshjelpdekning, og unntaksbestemmelsen som forutsetter at både bygning og innbo er forsikret kan derfor ikke kan påberopes. Tvisten har klar økonomisk interesse, ved at den gjelder adkomst og bruksrettigheter som påvirker eiendommens verdi og bruk. Det må være åpenbart at en tvist om veirett og kloakkrettigheter berører private interesser, og ikke utelukkende næringsinteresser. Sikrede bestrider at tvisten har sammenheng med sikredes yrke eller erverv. Etter FSN 0393 fikk sikrede rettshjelpsutgifter dekket selv om det var tale om en gårdsvei. Campingvirksomheten er kun en biinntekt i tillegg til hans hovedyrke.

Foretaket avviser ansvar og anfører at tvisten gjelder rettigheter knyttet til eiendommen, og at dette ikke omfattes av innboforsikringens rettshjelpdekning. Innboforsikringen dekker tvist i egenskap av privatperson, mens tvister knyttet til eiendomsrettigheter omfattes av bygningsforsikring. Foretaket anfører også at unntaket for erverv kommer til anvendelse fordi tvisten har tilknytning til sikredes næringsvirksomhet på eiendommen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på rettshjelpdekning under innboforsikringen i forbindelse med en nabotvist.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Trine Vøien, bemerker:

Flertallet mener foretaket må gis medhold.

Sikredes rettshjelpforsikring dekker tvist i egenskap av privatperson. Dette tilsier at dekningen er begrenset til tvister som oppstår i private forhold, og ikke som ledd i yrkes- eller næringsvirksomhet. Ordlyden utelukker ikke i seg selv at tvister om veirett kan omfattes, dersom slike rettigheter er knyttet til privat bruk av eiendommen.

Vilkårene unntar imidlertid også tvister som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv og sier videre at rettshjelpdekning under innboforsikringen ikke gjelder når sikrede også har bygningsforsikring på den omtvistede eiendommen. Sistnevnte forutsetter etter ordlyden at begge dekninger faktisk foreligger.

Sikrede har forklart at han ikke har bygningsforsikring med rettshjelp. Den delen av unntaksbestemmelsen som forutsetter både innbo- og bygningsforsikring kommer derfor ikke til anvendelse. Det er videre opplyst at eiendommen består av både bolig og næringslokaler, og at det drives campingvirksomhet fra eiendommen.

Spørsmålet er derfor om unntaket for tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv kommer til anvendelse.

Formuleringen «sammenheng» innebærer at det må være en tilknytning mellom yrket og tvisten, men krever ikke noen form for kvalifisert eller nær tilknytning. Dette innebærer at sammenhengen mellom tvisten og sikredes yrke/erverv ikke må være direkte eller umiddelbar for at unntaket skal komme til anvendelse, og også at yrke/erverv ikke behøver å være det eneste forholdet som begrunner tvisten jf. bl.a. FinKN 2025-332, 2024-955, 2019-112, 2016-405, FKN 2010-079 og FinKN 2016-031.

Det fremgår av rekvisisjon til jordskifteretten at tvisten blant annet gjelder krav til bredde og sikt i adkomsten, og at sikrede har opplevd problemer med manglende sikt som følge av naboens disposisjoner. Det fremgår også at sikrede mottok klager fra campinggjester, og at han selv viste til flere nestenulykker i tilknytning til manglende sikt. Disse opplysningene tilsier at veiretten har betydning for sikredes næringsdrift, og at det foreligger en slik sammenheng med yrke eller erverv som faller inn under unntaksbestemmelsen.

Nemndas mindretall, Hege Sundby, bemerker:

Mindretallet er av en annen oppfatning enn flertallet.

Saken gjelder krav om dekning under rettshjelpforsikring i forbindelse med en nabotvist.

Sikredes rettshjelpforsikring dekker tvist i egenskap av privatperson, men vilkårene har unntak for tvister som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv.

Sikrede har anført at tvisten har klar privat økonomisk interesse, ved at den gjelder adkomst og bruksrettigheter som påvirker eiendommens verdi og bruk. Tvisten gjelder bla. krav til bredde på vei og sikt i adkomsten, og sikrede har opplevd problemer med manglende sikt som følge av naboens disposisjoner. At sikrede har mottatt klager fra campinggjester, og at det har vært flere nestenulykker i tilknytning til manglende sikt, kan ikke være avgjørende for at forholdet skal rammes av unntaket i vilkårene. Mindretallet mener at denne tvisten om veirett og kloakkrettigheter i hovedsak berører private interesser.

Selv om sikrede bedriver noe campingutleie, mener mindretallet at dette ikke er tilstrekkelig til at tvisten har en slik tilknytning til sikredes yrke eller erverv at den rammes av unntaket. Sikrede har anført at campingvirksomheten kun er en liten biinntekt i tillegg til hans hovedyrke. Mindretallet mener tvisten må ha en mer direkte sammenheng med sikredes yrke eller erverv for at unntaket skal komme til anvendelse.

Mindretallet mener derfor sikrede må gis medhold.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).